

Priloga

SEZNAM TELESNIH OKVAR

Seznam opredeljuje vrste in stopnje telesnih okvar, ki pomenijo izgubo, bistveno poškodovanost ali znatno onesposobljenost posameznih organov ali delov telesa najmanj za 30 odstotkov.

I. GLAVA, USTNA VOTLINA IN VRAT		
A. LOBANJA IN OBRAZ		
1.	Izguba kože glave z lasiščem:	
	a. izguba do ½ površine kože glave z lasiščem	30 %
	b. izguba nad ½ površine kože glave z lasiščem	40 %
2.	Trajni defekt kosti lobanje brez možnosti kritja	30 %
3.	Znatne deformacije, vključno z motnjami rasti, nenormalnimi tvorbami in prekomernimi tvorbami tkiva, brazgotinami, disgnatijo	30 % - 60 %
4.	Izguba obeh uhljev ali huda deformacija obeh uhljev	30 %
5.	Izguba ali deformacija nosu	
	a. izguba nosu z uporabo epiteze	40 %
	b. izguba nosu, uporaba epiteze ni možna	50 %
B. USTNA VOTLINA IN VRAT		
1.	Omejeno odpiranje ust z razmikom med gornjimi in spodnjimi sekalci do 1,5 cm	50 %
2.	Defekti ustne votline z iztekanjem sline in hrane, ki jih ni možno kirurško zdraviti	30 % - 50 %
3.	Izguba vseh zob v zgornji in spodnji čeljusti, ki jih ni mogoče protetično nadomestiti s funkcijsko uporabnim nadomestkom zob	30 %
4.	Trajne težave pri govoru in požiranju zaradi motenj rasti, izgub raznih delov kosti ali mehkih tkiv:	
	a. motnja govora – trajna hripavost	30 %
	b. motnja govora – težko razumljiv govor	40 %
	c. izguba govora	70 %
	d. težave pri požiranju, dokazane z ustreznimi preiskavami	30 %
	e. težave pri požiranju in motnja govora	50 %
	f. težave pri požiranju in izguba govora	80 %
5.	Trajna uporaba kanile	60 %

6.	Odstranitev grla, trajna uporaba kanile je že zajeta:	
	a. delna	60 %
	b. popolna	80 %

II. MOŽGANSKI ŽIVCI, VID IN SLUH

A. MOŽGANSKI ŽIVCI

1.	Ohromelost – ptoza obeh vek, ki je ni mogoče popraviti s kirurškim posegom:	
	a. če je prekrit večji del zenice	50 %
	b. če sta zenici popolnoma prekrite	70 %
2.	Delna ali popolna ohromelost ali lezija mišic bulbomotornih živcev (območje inervacije n. okulomotoriusa, trohlearisa in abducensa), z objektivno dokazanimi diplopijami:	
	a. enostranska	30 % - 40 %
	b. obojestranska	40 % - 50 %
3.	Popolna ohromelost mišic enega obraznega živca brez možnosti zapiranja očesa	30 %
4.	Obojestranska ohromelost mišic obraznih živcev:	
	a. delna	50 %
	b. popolna	70 %
5.	Popolna ohromelost mišic n. akcesoriusa	40 %
Kombinirane ohromelosti in lezije V., VII., IX., X. in XII. kranialnega živca, zajete s skupnim imenom bulbarna paraliza, se ocenjujejo kot lezije možganskega debla in pseudobulbarne paralize po ustrezni točki III. poglavja tega seznama.		

B. VID

Z ostrino vida je po tem poglavju mišljena ostrina vida, ki se dobi s korekcijo. Pri vidni ostrini, ki je določena z dvema ali več decimalnimi mesti, se upošteva nižja vrednost.		
1.	Izguba obeh očes, popolna izguba vida na obeh očesih ali izredno zmanjšanje vida (ostrina vida boljšega očesa manjša od 0,05)	100 %
2.	Dokajšnje zmanjšanje vida na obeh očesih, če je ostrina vida boljšega očesa 0,5 ali manj, glede na celotno zmanjšanje vida	30 % - 90 %
3.	Izguba očesa ali popolna izguba vida na enem očesu z zmanjšano ostrino vida na drugem očesu (če je ostrina vida na drugem očesu 0,5 ali manj)	50 % - 90 %
Odstotek telesne okvare iz 2. in 3. točke se določi po tabeli v 8. točki tega poglavja.		
Če gre za izgubo enega očesa z zmanjšano ostrino vida na drugem očesu pod 0,5, se odstotku, določenem po tabeli v 8. točki tega poglavja, doda 10%.		
4.	Izguba vida na enem očesu, če je ostrina vida na drugem očesu večja od 0,5	30 %
S praktično izgubo vida enega očesa je mišljena ostrina vida, manjša od 0,05.		
5.	Izolirane hemianopsije trajnega značaja (razen kvadrantnih, binazalnih in zgornjih horizontalnih hemianopsij):	

	a. bitemporalne hemianopsije	40 %
	b. homonimne hemianopsije	50 %
	c. spodnje horizontalne hemianopsije	80 %
6.	Izguba enega očesa ali popolna izguba vida enega očesa ob izgubi vidnega polja drugega očesa:	
	a. nazalno	60 %
	b. temporalno	70 %
7.	Koncentrično zoženje vidnega polja na obeh očesih organskega značaja se ocenjuje glede na izvid kinetične perimetrije s testno značko III/4 (upoštevata se zunanja meja ohranjenega centralnega vidnega polja):	
	a. 30° do 21°	50 %
	b. 20° do 11	60 %
	c. 10° do 6°	90 %
	d. 5° in manj	100 %
8.	Telesna okvara pri zmanjšanju vida po 2. in 3. točki tega poglavja se določi po tabeli:	

SLABŠE OKO								
B O L J Š E O K O	Ostrina vida	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,05	0,00
	TO v odstotkih							
	0,8 – 1,0						30 %	30 %
	0,6 – 0,7				30 %	30 %	40 %	40 %
	0,5	30 %	30 %	30 %	30 %	40 %	40 %	50 %
	0,4		30 %	30 %	40 %	40 %	40 %	50 %
	0,3			40 %	40 %	50 %	50 %	60 %
	0,2				50 %	60 %	60 %	70 %
	0,1					70 %	80 %	80 %
	0,05						90 %	90 %
0,00							100 %	

C. SLUH IN VESTIBULARNI SINDROMI		
1.	Obojestranska hujša naglušnost:	
	a. skupna izguba sluha 60 % do 70 % po Fowler-Sabinu	40 %
	b. skupna izguba sluha nad 70 % do 80 % po Fowler-Sabinu	50 %
	c. skupna izguba sluha nad 80 % do 90 % po Fowler-Sabinu	60 %
2.	Obojestranska hujša okvara sluha nad 90 % po Fowler-Sabinu	70 %

3. Popolna izguba sluha na obeh ušesih	80 %
Za popolno izgubo sluha se šteje izguba sluha nad 95% po Fowler-Sabinu	

4. Gluhoslepota (1. do 5. kategorija slabovidnosti in obojestranska izguba sluha 50 % in več po Fowler-Sabinu) se določi po tabeli:	50 – 100 %
---	------------

IZGUBA SLUHA PO FOWLERJU	OSTRINA VIDA boljše/slabše oko)											
	0,3/ 0,3	0,3/ 0,2	0,3/ 0,1	0,3/ 0,05	0,3/ 0	0,2/ 0,2	0,2/ 0,1	0,2/ 0,05	0,2/ 0	0,1/ 0,1	0,1/ 0,05	0,1/ 0
	TO v odstotkih											
50-60 %	50%	50%	60%	60%	70%	60 %	70 %	70 %	80 %	80 %	90 %	90 %
>60-70 %	50%	50%	70%	70%	70%	60 %	70 %	70 %	80 %	80 %	90 %	90 %
>70-80 %	60%	60%	70%	70%	80%	70 %	80 %	80 %	90 %	90 %	100 %	100 %
>80-90 %	70%	70%	80%	80%	80%	80 %	80 %	80 %	90 %	90 %	100 %	100 %
>90-95%	80%	80%	90%	90%	90%	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	100 %	100 %
>95 %	90%	90%	100%	100%	100%	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Pri vidni ostrini pod 0,05 obstaja 100 % telesna okvara ne glede na stopnjo okvare sluha.	
5. Izolirani, nekompensirani, trajni vestibularni sindromi	30 %
Centralne motnje ravnotežja se ocenjujejo po poglavju III.	

III. MOŽGANI, MOŽGANSKO DEBLO IN HRBTENIČNI MOZEG

1. Delna ohromelost ene roke ali noge.	30 % - 70 %
Upoštevati je treba dominantnost strani ohromelosti.	
2. Popolna ohromelost ene roke ali noge	80 %
3. Delna ohromelost ene strani telesa, parapareza, tripareza, tetrapareza	40 % - 90 %
Ne upoštevajo se diskretni piramidni deficiti.	
4. Popolna ohromelost ene strani telesa, paraplegije, triplegije in tetraplegije	100 %
5. Motorne, senzorične ali kombinirane afazije, delne ali popolne, po stopnji:	
a. brez motenj pri branju in pisanju	30 % - 70 %
b. z motnjami pri branju in pisanju	70 % - 90 %
6. Apraksije in agnozije	30 % - 70 %
7. Nevrogene disfonije	30 % - 70 %
8. Nevrogene disfagije	50 % - 90 %
9. Ekstrapiramidni sindrom:	
a. prizadetost motoričnih sposobnosti lažje stopnje	30 % - 40 %

	b. prizadetost motoričnih sposobnosti in nemotorične motnje srednje stopnje	50 % - 70 %
	c. prizadetost motoričnih sposobnosti in nemotorične motnje težje stopnje	80 % - 100 %
	d. spastični tortikolis z obratom glave od 20° do 50°	40 % - 60 %
	e. spastični tortikolis z obratom glave nad 50°	70 % - 90 %
10.	Ataksije	50 % - 90 %
11.	Multipla skleroza:	
	a. EDSS 2,5	30 %
	b. EDSS 3,0 – 3,5	40 %
	c. EDSS 4,0 – 4,5	50 %
	d. EDSS 5,0	60 %
	e. EDSS 5,5	70 %
	f. EDSS 6,0	80 %
	g. EDSS 6,5	90 %
	h. EDSS 7,0 ali več	100 %
12.	Epilepsije, primarno in sekundarno generalizirane ter kompleksni parcialni napadi (klinično ali elektroencefalografsko dokazane, v odvisnosti od oblik, pogostosti napadov in psihičnih sprememb):	
	a. oblike z napadi večkrat letno	30 % - 50 %
	b. oblike z napadi večkrat mesečno	60 % - 80 %
	c. oblike z napadi večkrat tedensko	90 % - 100 %
13.	Trajne organske motnje po kranio-cerebralnih poškodbah (glede na težo psihičnih sprememb):	
	a. lažje motnje	30 % - 40 %
	b. srednje težke motnje	50 % - 60 %
	c. težke motnje	70 % - 100 %
14.	Trajne posledice obolenj centralnega živčnega sistema (možganov, možganskega debla in hrbteničnega mozga), ki so kombinirane ali niso navedene v nobeni točki tega poglavja, glede na težo nevroloških izpadov	
	a. lažje motnje	30 % - 40 %
	b. srednje težke motnje	50 % - 60 %
	c. težke motnje	70 % - 100 %

IV. ŽIVČNE KORENINE, PERIFERNI ŽIVCI, ŽIVČNO MIŠIČNI SISTEM

A. SPINALNI ŽIVCI		
1.	Okvare brahialnega pleteža:	
	a. popolna ohromelost mišic brahialnega pleteža	80 %

	b. delna ohromelost mišic brahialnega pleteža	40 % - 70 %
	c. ohromelost mišic n. radialis ali n. medianusa	30 % - 40 %
	d. popolna ohromelost mišic n. ulnarisa	30 %
<p>Stopnja telesne okvare pri delni ohromelosti mišic, ki jih inervira brahialni pletež, se ocenjuje v odvisnosti od kliničnega in elektrodiagnostičnega izvida. Popolna ohromelost mišic n. radialis ali n. medianusa se ocenjuje s 40 %, delna pa s 30 %.</p>		
2. Okvare lumbosakralnega pleteža:		
	a. ohromelost mišic n. femoralisa	40 % - 50 %
	b. popolna ohromelost mišic zgornjega in spodnjega glutealnega živca	30 %
	c. ohromelost mišic n. ishiadikusa	40 % - 50 %
	d. ohromelost mišic n. tibialis ali n. peroneusa	30 % - 40 %
<p>Delna ohromelost mišic, ki jih inervirata n. femoralis in n. ishiadikus, se ocenjuje s 40 %, popolna s 50 %.</p>		
<p>Če se pri stanju iz 1. in 2. točke tega poglavja ugotovijo hujše trofične spremembe ali kavzalgije (KRBS tip II), se določeni odstotek lahko poveča za 10 % ali 20 %.</p>		
3. Trajne posledice prebolelega poliradikulitisa ali kroničnega inflamatornega poliradikulitisa v odvisnosti od stopnje prizadetosti (pareze, trofične spremembe):		
	a. lažje stopnje	30 % - 40 %
	b. srednje stopnje	50 % - 70 %
	c. težje stopnje	80 % - 100 %
4. Trajne posledice senzorne in/ali motorne polinevropatije v odvisnosti od stopnje prizadetosti (pareze, trofične spremembe):		
	a. lažje stopnje	30 % - 40 %
	b. srednje stopnje	50 % - 70 %
	c. težje stopnje	80 % - 100 %
B. ŽIVČNO MIŠIČNI SISTEM IN MIŠICE		
1. Bolezni živčno mišičnega stika (miastenija in miastenični sindrom), mišične distrofije, polimiozitis in dermatomiozitis, ter druga mišična obolenja v odvisnosti od stopnje zmanjšanja ali izgube funkcije:		
	a. lažje stopnje	30 % - 40 %
	b. srednje stopnje	50 % - 70 %
	c. težje stopnje	80 % - 100 %
<p>Za določitev odstotka telesne okvare za živčno mišična ter mišična obolenja in okvare je potrebna medicinska dokumentacija - klinični izvid ter izvid o testiranju mišične moči in ustrezne potrditvene preiskave - elektrofiziološke, genetske, encimske preiskave, mišična biopsija.</p>		
<p>Odstotek telesne okvare za motnje mišičnih funkcij se glede na velik razpon določi analogno okvari funkcij živčnega sistema in sklepov.</p>		

V. SRCE IN PLJUČA		
A. SRCE		
1.	Okvara srčne funkcije:	
	a. iztisni delež levega prekata 41 % do 50 %	60 %
	b. iztisni delež levega prekata 31 % do 40 %	70 %
	c. iztisni delež levega prekata 21 % do 30 %	80 %
	d. iztisni delež levega prekata 11 % do 20 %	90 %
	e. iztisni delež levega prekata 10 %	100 %
Iztisni delež se določi na podlagi ultrazvočne ali magnetnoresonančne preiskave srca ali scintigrafije srca - izmerjeno vsaj dvakrat v najmanj treh mesecih.		
Pri ugotovljeni porabi kisika 12 do 18 ml/kg/min se telesni okvari zaradi okvare srčne funkcije doda 10 %.		
Pri ugotovljeni porabi kisika manj kot 12 ml/kg/min se telesni okvari zaradi okvare srčne funkcije doda 20 %.		
Poraba kisika se izmeri direktno (CES) ali indirektno (CEM).		
Pri odpovedi desnega prekata z ugotovljenim longitudinalnim gibanjem trikuspidalnega obroča (TAPSE) manj kot 18 mm se telesni okvari zaradi okvare srčne funkcije doda 30 %.		
2.	Vstavljen srčni vzpodbujevalnik ali resinhronizacijski vzpodbujevalnik ali implantabilni kardioverter defibrilator	30 %
3.	Transplantacija srca	100 %
B. PLJUČA		
Motnja pljučne funkcije pomeni trajno zmanjšanje respiratorne in/ali ventilatorne pljučne funkcije, izmerjene s katerimkoli od navedenih parametrov.		
Upoštevajo se tudi difuzijska kapaciteta pljuč, plinska analiza krvi, ergospirometrija in ultrazvok srca.		

PARAMETRI IN STOPNJE MOTNJE PLJUČNE FUNKCIJE:			
Parameter	Lažja motnja v %	Srednje težka motnja v %	Težka motnja v %
FVC	60 do 80	40 do 59	< 40 %
FEV 1	60 do 80	40 do 59	< 40 %
FEV 1/FVC	60 do 80	40 do 59	< 40 %

1.	Trajno zmanjšanje pljučne funkcije težke stopnje:	
	a. brez znakov obremenitve desnega srca	50 %
	b. ventilatorna insuficienca z obremenitvijo desnega srca lažje stopnje	60 %
Obremenitev desnega srca lažje stopnje na osnovi sprememb v EKG brez pljučne hipertenzije.		
	c. ventilatorna insuficienca z obremenitvijo desnega srca težje stopnje	70 %

Obremenitev desnega srca težje stopnje na osnovi sprememb v EKG in z ugotovljeno pljučno hipertenzijo.		
d.	globalna manifestna respiratorna insuficienca z obremenitvijo desnega srca	90 %
2. Izguba enega pljučnega krila:		
a.	brez sprememb na nasprotni strani prsnega koša in brez znakov obremenitve desnega srca	60 %
b.	s spremembami na nasprotni strani prsnega koša ali z okvaro respiratorne funkcije težke stopnje in z znaki obremenitve desnega dela srca	80 % - 100 %
3. Izguba enega ali dveh pljučnih režnjev:		
a.	z okvaro respiratorne funkcije srednje stopnje	30 % - 60 %
b.	z okvaro respiratorne funkcije težke stopnje	70 % - 90 %
4. Trajno zdravljenje s kisikom		100 %
5. Transplantacija pljuč		100%

VI. ZGORNJI UD

A. IZGUBA

1.	Izguba celega zgornjega uda z deli lopatice in ključnice ter lahko še dela prsnega koša.	90 %
2.	Popolna izguba zgornjega uda v rami ali izguba zgornjega uda v nadlaktu s krnom, ki je krajši od 14 cm, izmerjeno od akromiona, ali s krnom, neprimernim za protezo, ali izguba zgornjega uda v nadlaktu ali komolcu z nepregibnostjo ali s kontrakturo ramenskega sklepa v neugodnem položaju	80 %
Za protezo neprimeren je krn, na katerem obstajajo trofične spremembe, stalne otekline, razjede, fistule, boleči nevrinomi, deformacije krna, velike brazgotine in ekstremna atrofija mišic. Neugoden položaj ramenskega sklepa je abdukcija nad 70°, addukcija pod 60°, antefleksija nad 20° ali retrofleksija.		
3.	Izguba zgornjega uda v podlakti ali komolcu z dobrim krnom in funkcionalno pravilnim ramenskim sklepom ali izguba zgornjega uda v podlakti s krnom, krajšim od 10 cm (merjeno od olekranona), ali s krnom, neprimernim za protezo, ali izguba zgornjega uda v podlakti z nepregibnostjo ali kontrakturo ramenskega ali komolčnega sklepa v neugodnem položaju	70 %
Neugoden položaj komolčnega sklepa je položaj, ko je komolec v iztegnjenem položaju ali pod kotom, večjim od 120° ali manjšim od 90°.		
4.	Izguba zgornjega uda v podlaktu z dobrim krnom in funkcionalno pravilnim ramenskim in komolčnim sklepom	60 %
5.	Izguba vseh prstov	100 %
6.	Izguba devetih (9) prstov	90 %

7.	Izguba osmih (8) prstov	80 %
8.	Izguba pesti ali vseh prstov ene roke	50 %
9.	Izguba obeh palcev	50 %
10.	Izguba prstov ene roke:	
	a. izguba štirih prstov ene roke z ohranjenim palcem	40 %
	b. izguba palca, kazalca in kateregakoli drugega prsta na eni roki	40 %
	c. izguba palca in prve metakarpalne kosti	40 %
	d. izguba palca in kazalca na eni roki	40 %
	e. izguba palca in katerihkoli dveh prstov na eni roki, razen kazalca	40 %
	f. izguba kazalca in katerihkoli dveh prstov na eni roki, razen palca	40 %
	g. izguba palca na eni roki	30 %
	h. izguba palca in kateregakoli prsta na eni roki, razen kazalca	30 %
	i. izguba kazalca in kateregakoli prsta na eni roki, razen palca	30 %
	j. izguba sredinca, prstanca in mezinca na eni roki	30 %
11.	Izguba prstnih členkov:	
	a. izguba enega prstnega članka na palcu in po dveh prstnih členkov na štirih prstih ene roke	40 %
	b. izguba enega prstnega članka na palcu, po dveh prstnih členkov na kazalcu in dveh prstnih členkov na katerihkoli dveh prstih ene roke	40 %
	c. izguba enega prstnega članka na palcu in po dveh prstnih členkov na sredincu, prstancu in mezincu ene roke	30 %
	d. izguba po dveh prstnih členkov na vseh štirih prstih ene roke, razen na palcu	30 %
	e. izguba devetih prstnih členkov na prstih ene ali obeh rok	30 %
<p>Za vsako nadaljnjo izgubo treh prstnih členkov na prstih rok se doda 10 %.</p> <p>Določba 11. e točke tega poglavja se uporablja samo za izgubo prstnih členkov ali prstov rok, ki niso zajeti v drugih točkah tega poglavja.</p> <p>Šteje se, da je prstni članek izgubljen, če je njegov krn krajši od polovice.</p> <p>Šteje se, da je prst izgubljen, če je krn proksimalnega prstnega članka krajši od polovice.</p>		
B. FUNKCIJSKE MOTNJE		
1.	Motnje ramenskega sklepa:	
	a. nepregibnost ramenskega sklepa v ugodnem položaju	30 %
	b. nepregibnost ramenskega sklepa v neugodnem položaju	40 %
<p>Ramenski sklep je v ugodnem položaju v abdukciji od 30° do 70° z antefleksijo do 20°.</p> <p>Neugoden položaj je abdukcija nad 70°, addukcija ali retrofleksija.</p>		
	c. kontraktura ramenskega sklepa, pri čemer je ohranjena abdukcija pod horizontalo	30 %
	d. stanje po artroplastiki ramena	30 %

	e. nereponiran izpah v ramenskem sklepu z omejitvijo funkcije	40 %
	f. ohlapen ramenski sklep	40 %
2.	Pseudoartroza nadlahtnice	50 %
3.	Motnje komolčnega sklepa:	
	a. nepregibnost komolčnega sklepa v ugodnem položaju	30 %
	b. nepregibnost komolčnega sklepa v neugodnem položaju	40 %
	c. kontraktura komolčnega sklepa v neugodnem položaju	30 %
	d. stanje po artroplastiki komolca	30 %
	e. majav komolčni sklep	40 %
Komolčni sklep je v neugodnem položaju, če je komolec v iztegnjenem položaju ali v kotu, večjem od 120° ali manjšem od 90°, ali podlaket v pronaciji ali supinaciji nad 50°.		
4.	Pseudoartroza podlahti:	
	a. če sta zajeti obe kosti	40 %
	b. če je zajeta samo koželjnica	30 %
5.	Nepregibnost zapestja:	
	a. v neugodnem položaju volarne fleksije	40 %
	b. v neugodnem položaju dorzalne fleksije ali ulnarne ali radialne deviacije	30 %
	c. v ugodnem položaju obeh sklepov	30 %
Zapestje je v neugodnem položaju, če znaša dorzalna fleksija nad 30° ali volarna fleksija nad 20° ali radialna deviacija nad 20° ali ulnarne nad 30°. Položaj zapestja je stopnjevan od ničelnega položaja kot začetnega. Ničelni položaj je položaj roke v podaljškju osi podlahti.		
6.	Nepregibnost vseh metakarpofalangealnih in interfalangealnih sklepov od drugega do petega prsta:	
	a. v ugodnem položaju na eni roki	30 %
	b. v neugodnem položaju na eni roki	40 %
	c. v neugodnem položaju na obeh rokah	70 %
Položaj roke je ugoden, če se lahko s palcem dotaknemo jagodic nepregibnih prstov.		
7.	Hujše kontrakture štirih prstov ali petih prstov, morebiti komplicirane z ankilozo posameznih sklepov, po teži oziroma ohranjenosti globalne funkcije roke:	
	a. na eni roki	30 % - 40 %
	b. na obeh rokah	50 % - 70 %
Hujše kontrakture prstov so tiste, ki onemogočajo prijem predmetov s prsti.		
8.	Popolna neuporabnost celega zgornjega uda	80 %
Zadnja točka tega poglavja se uporablja samo v primerih, ki niso zajeti v točkah 1. do 7. tega poglavja.		
Sklep je nepregiben, če je nepregibnost popolna ali če je gibanje v skupnem obsegu možno samo za 10°.		

Če so pri telesnih okvarah funkcijskih motenj zgornjih udov iz 1. do 8. točke hkrati podane tudi znatne trofične spremembe ali stalne otekline, fistule, razjede ali boleči nevrinomi, se odstotek telesne okvare poveča za 10 %.
Hujša kontraktura ali ankiloza prstov se šteje, kot da prsta ni, če hkrati ni kateregakoli prsta na eni roki.
Če je na enem zgornjem udu več telesnih okvar po tem poglavju, skupen odstotek ne more biti večji od odstotka za izgubo celega zgornjega uda.

VII. SPODNJI UD

A. IZGUBA

1. Izguba spodnjega uda v kolku z izgubo dela medenice	90 %
2. Izguba spodnjega uda v kolku ali izguba spodnjega uda v stegnu, s krnom do 12 cm, merjeno od velikega trohantra, ali izguba spodnjega uda v stegnu z nepregibnostjo ali kontrakturo kolčnega sklepa v neugodnem položaju ali izguba spodnjega uda v stegnu s krnom, ki ni primeren za protezo	80 %
Neugoden položaj kolčnega sklepa je nepregibnost fiksirana pod 160° fleksije, nad 10° abdukcije ali addukcije, v zunanji ali notranji rotaciji.	
3. Izguba spodnjega uda v stegnu s funkcijsko dobrim krnom in kolčnim sklepom, ali izguba spodnjega uda v kolenu s krnom, ki ni primeren za protezo, ali s funkcijsko motnjo v kolčnem sklepu	70 %
4. Izguba spodnjega uda v kolenu s funkcijsko dobrim krnom in kolčnim sklepom ali izguba spodnjega uda v goleni z nepregibnostjo ali kontrakturo kolenskega ali kolčnega sklepa ali izguba spodnjega uda v goleni z neprimernim krnom ali krnom do 8 cm ali izguba spodnjega uda v goleni s hudo nestabilnostjo kolenskega sklepa ali hudo okvaro mišic, ki iztegujejo in krčijo koleno	60 %
5. Izguba obeh goleni s krnoma, ki nista primerna za protezo	100 %
6. Izguba spodnjega uda v goleni s funkcijsko dobrim krnom ter kolenskim in kolčnim sklepom	50 %
7. Izguba noge v stopalu:	
a. izguba noge v stopalu (Pirogov ali Chopart ali Syme) z neprimernim krnom	50 %
b. izguba noge v stopalu (Pirogov ali Chopart ali Syme) s funkcijsko dobrim krnom	40 %
c. izguba noge v stopalu (Lisfranc) z neprimernim krnom	40 %
Krn stopala je neprimeren, če so na njem trofične spremembe, stalne otekline, razjede, fistule, boleči nevrinomi in brazgotine.	

B. FUNKCIJSKE MOTNJE

1. Motnje kolčnega sklepa:	
a. nepregibnost kolčnega sklepa v ugodnem položaju	40 %
b. nepregibnost kolčnega sklepa v neugodnem položaju	50 % - 70 %

	Položaj kolčnega sklepa je neugoden pod 20° in nad 40° fleksije, nad 10° abdukcije ali addukcije, v notranji ali zunanji rotaciji.	
	c. omejena gibljivost kolčnega sklepa	30 % - 50 %
	Če je gibljivost kolčnega sklepa zmanjšana za 1/3 normalne gibljivosti v vseh smereh, znaša telesna okvara 30 %, če je gibljivost kolčnega sklepa zmanjšana za polovico v vseh smereh, znaša telesna okvara 40 %, če je gibljivost kolčnega sklepa zmanjšana za več kot polovico normalne gibljivosti v vseh smereh, znaša telesna okvara 50 %.	
	d. stanje po artroplastiki kolka	30 %
	e. resekcija kolčnega sklepa	60 %
	f. prirojen izpah kolka ali težka displazija ali težka oblika Perthesove bolezni	50 %
2.	Pseudartroza stegenice:	
	a. vratu stegenice	60 %
	b. drugi deli stegenice	50 %
3.	Motnje kolenskega sklepa:	
	a. nepregibnost kolenskega sklepa v ugodnem položaju	30 %
	Položaj kolenskega sklepa je ugoden, če je koleno v fleksiji 5° do 20°.	
	b. nepregibnost kolenskega sklepa v neugodnem položaju	40 % - 60 %
	Za nepregibnost kolenskega sklepa v iztegnjenem položaju ali v kotu od 20° do 60° znaša telesna okvara 40 %, za nepregibnost kolena v kotu od 60° do 90° znaša telesna okvara 50 %, za nepregibnost kolena v kotu nad 90° znaša telesna okvara 60 %.	
	c. omejena gibljivost kolenskega sklepa (ekstenzija zaostaja za najmanj 20°, fleksija je manj kot 90°)	30 %
	d. stanje po artroplastiki kolena	30 %
	e. ohlapnost kolenskega sklepa zaradi strganja prednje in zadnje križne vezi ali varus ali valgus nad 15° ali hiperekstenzija kolena 15° ali več	40 %
4.	Pseudoartroza goleni (golenice ali obeh kosti)	50 %
5.	Slabo zraščen zlom goleni z deformacijo stopala, atrofijo mišic ali oteklino	30 % - 40 %
6.	Skrajšanje spodnjega uda (absolutno):	
	a. od 4 cm do 7 cm	30 %
	b. več kot 7 cm do 12 cm	40 %
	c. več kot 12 cm	60 %
7.	Nepregibnost skočnih sklepov:	
	a. v ugodnem položaju	30 %
	b. v neugodnem položaju	40 %
	Položaj nepregibnosti skočnih sklepov je ugoden, če je stopalo v plantarni fleksiji od 5° do 10°, v srednjem položaju inverzije in everzije.	

8. Deformacija stopala ali posledica preloma kosti gležnja, petnice, nartnih ali stopalnih kosti	30 % - 40 %
9. Stanje po artroplastiki skočnega sklepa	30 %
10. Kronični osteomielitis s fistulo ali s funkcijskimi motnjami	30 % - 40 %
11. Popolna neuporabnost spodnjega uda	80 %
Ta določba se uporablja, kadar ugotovljena motnja funkcije spodnjega uda ni določena v kakšni drugi točki tega seznama.	
12. Otrdelost sklepov prstov enega stopala v neugodnem položaju	30 %
Položaj je neugoden, če je plantarna fleksija v osnovnem sklepu večja od 10°.	
13. Motnje cirkulacije v nogi s pojavi, ki zaradi njih nastanejo	30 % - 40 %
Ta določba se uporablja za bolezni ožilja in za motnje cirkulacije trajnega značaja, ki občutno otežujejo funkcijo, da se dlje časa stoji ali hodi (endarteritis obliterans, tromboflebitis ali posttrombotski sindrom z oteklino ali razjedami, kompresivni pojavi pri anevrizmah, elefantiaza, KRBS tipa I kot trajna posledica ter stanja po velikih opeklinah).	
Če so pri funkcijskih motnjah telesnih okvar spodnjih okončin iz 1. do 12. točke hkrati tudi precejšnje trofične spremembe, stalne otekline, fistule, razjede ali boleči nevrinomi, se odstotek telesne okvare poveča za 10 %.	
Če je na eni nogi več telesnih okvar, skupni odstotek ne more presegati odstotka za amputacijo.	
Sklep je nepregiben, če je nepregibnost popolna ali če je gibanje v skupnem obsegu možno samo za 10°.	

VIII. HRBTENICA

1. Izguba funkcije posameznega dinamičnega vertebralnega segmenta:	
a. popolna izguba funkcije enega segmenta cervikalne regije	30 %
Pri popolni izgubi funkcije vsakega naslednjega dinamičnega vertebralnega segmenta cervikalnega dela hrbtenice se odstotek telesne okvare poveča za 10%.	
b. povečana torakalna kifoza (nad 55°)	30 %
c. popolna izguba funkcije enega segmenta lumbalne regije	30 %
Pri popolni izgubi funkcije vsakega naslednjega dinamičnega vertebralnega segmenta lumbalnega dela hrbtenice se odstotek telesne okvare poveča za 10%.	
Za popolno izgubo funkcije šteje tudi nestabilni segment hrbtenice s premikom vretenca za več kot 3 mm ali izrazita spinalna stenoza.	
2. Skoliotična deformacija hrbtenice s kotom po Cobbu:	
a. od 30° do 39°	30 %
b. od 40° do 59°	40 %
c. nad 60°	50 %

	3. Zdrs vretenca (spondilolisteza) s premikom najmanj za $\frac{1}{4}$ širine vretenca in z zoženjem medvretenčne ploščice za $\frac{1}{2}$	30 %
	4. Zlom vretenca z znižano višino telesa vretenca za več kot $\frac{1}{2}$ ali z znižano višino telesa vretenca za manj kot $\frac{1}{2}$, prizadeta pa je tudi medvretenčna ploščica	30 %
IX. PREBAVNI ORGANI		
A. POŽIRALNIK		
	1. Motnje prehodnosti požiralnika:	
	a. z vplivom na stanje prehranjenosti, ITM manj kot 18,5	40 %
	b. z vplivom na stanje prehranjenosti, ITM manj kot 18,5, in z občasnimi aspiracijami	50 %
	c. z vplivom na stanje prehranjenosti, ITM manj kot 18,5, in s pogostimi aspiracijami	60 %
	2. Refluksna bolezen požiralnika (krožno potekajoče erozije v terminalnem delu požiralnika ali ulceracije z vnetnimi spremembami ali ireverzibilni stadij brazgotin brez vnetnih sprememb)	40 %
	3. Resekcije požiralnika:	
	a. brez motenj požiranja	50 %
	b. z motnjami požiranja	60 %
	c. z motnjami požiranja in vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	70 %
B. ŽELODEC		
	1. Kronična recidivantna želodčna razjeda ali razjeda na dvanajstniku s pogostimi recidivi in vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	40 %
	2. Resekcije želodca:	
	a. delna resekcija z motnjami splošnega stanja in vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	60 %
	b. popolna resekcija želodca s funkcijskimi motnjami (Dumping sindrom ali ulcus pepticum jejunum ali hujša stopnja anemije - Hb pod 70 g/l) ali subtotalna resekcija z razširjeno limfadenektomijo	80 %
	3. Trajna gastrostoma:	
	a. brez motenj splošnega stanja	50 %
	b. z motnjami splošnega stanja in z vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	70 %
C. ČREVESJE		
	1. Resekcije črevesja	
	a. delna resekcija tankega črevesa z motnjami splošnega stanja in vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	60 %
	b. delna resekcija debelega črevesa z motnjami splošnega stanja in vplivom na stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	50 %
	c. popolna kolektomija	80 %

2.	Kronične okvare črevesja s kroničnimi spremembami sluznice:	
	a. vsakodnevne diareje ter vpliv na splošno stanje in stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	40 %
	b. vsakodnevne in tudi nočne diareje ter vpliv na splošno stanje in stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	50 %
	c. vsakodnevne in tudi nočne diareje ter vpliv na splošno stanje in stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5, prisotna anemija	60 %
	d. vsakodnevne in tudi nočne diareje ter vpliv na splošno stanje in stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5, prisotna anemija, izven črevesne manifestacije in/ali izguba funkcije analnega sfinktra	80 %
3.	Zrast potrebušnice s pogostimi zapori črevesja	50 %
4.	Fistule danke s stalnim izločanjem, ki jih ni možno kirurško odstraniti	30 %
5.	Izguba funkcije analnega sfinktra:	
	a. brez prolapsa črevesja	40 %
	b. brez prolapsa črevesja s potrebo po nošenju vložka ali podloge	50 %
	c. s prolapsom črevesja	60 %
6.	Trajne stome prebavil:	
	a. ileostoma	90 %
	b. kolostoma	80 %
	c. perkutana biliarna stoma	80 %
D. JETRA		
1.	Kronični hepatitis:	
	a. izraziti klinični znaki, zmerna replikacija virusa (pod 2000), stalna protivirusna terapija, vrednost AST/ALT od tri- do šestkratnika zgornje meje referenčne vrednosti	40 %
	b. izraziti klinični znaki, visoka replikacija virusa (nad 2000), stalna protivirusna terapija, vrednost AST/ALT višja od šestkratnika zgornje meje referenčne vrednosti, stranski učinki terapije, elastometrija 3,4	50 %
2.	Jetrna ciroza:	
	a. dekompenzirana, s hipertenzivno gastropatijo	50 %
	b. dekompenzirana, s portalno hipertenzijo in malimi varicami požiralnika	60 %
	c. dekompenzirana, s portalno hipertenzijo in velikimi varicami požiralnika	70 %
	d. dekompenzirana, s portalno hipertenzijo, velikimi varicami požiralnika in ascitesom	80 %
	e. dekompenzirana, s portalno hipertenzijo, velikimi varicami požiralnika, ascitesom in hipersplenizmom	90 %
	f. dekompenzirana, s portalno hipertenzijo, velikimi varicami požiralnika, ascitesom, hipersplenizmom in encefalopatijo	100 %
3.	Transplantacija jeter	100 %
E. TREBUŠNA SLINAVKA		

1.	Težja okvara ekskretorne funkcije:	
	a. zmerne težave ob optimiziranem zdravljenju z zdravili in vplivom na splošno stanje ter stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	60 %
	b. izrazite težave kljub optimiziranem zdravljenju z zdravili, prisotnim beljakovinskim in vitaminskim deficitom ter vplivom na splošno stanje in stanje prehranjenosti z ITM manj kot 18,5	80 %
2.	Transplantacija trebušne slinavke	100 %
F. KILE TREBUŠNE STENE		
1.	z izrazitimi zapleti, recidivnimi črevesnimi zaporami ali večjimi zapleti zaradi premika organov	40 %
2.	z recidivnimi črevesnimi zaporami, večkrat operirane, brez trajnega uspeha	50 %

X. UROGENITALNI ORGANI

A. SEČNI ORGANI		
1.	Izguba ali odsotnost ene ledvice po prilagoditvi ali popolna izguba funkcije ledvice z normalno funkcijo druge ledvice	30 %
2.	Izguba ali odsotnost ene ledvice in funkcijska okvara druge ledvice, če je vrednost očistka kreatinina:	
	a. 0,83 ml/s	40 %
	b. 0,67 - 0,82 ml/s	50 %
	c. 0,50 - 0,66 ml/s	60 %
	d. 0,33 - 0,49 ml/s	70 %
	e. 0,25 - 0,32 ml/s	80 %
	f. 0,17 - 0,24 ml/s	90 %
	g. 0,00 - 0,16 ml/s	100 %
3.	Hujša funkcijska okvara obeh ledvic, če je vrednost očistka kreatinina:	
	a. 0,50 ml/s	60 %
	b. 0,33 - 0,49 ml/s	70 %
	c. 0,25 - 0,32 ml/s	80 %
	d. 0,17 - 0,24 ml/s	90 %
	e. 0,00 - 0,16 ml/s	100 %
Očistek kreatinina se izračuna po Cockroft-Gaultovi formuli.		
4.	Dializa, transplantacija ledvice ali odstranitev obeh ledvic	100 %
5.	Umetne odprtine sečil (nefrostoma, cistostoma, ureterostoma, uretostoma)	70 %
6.	Resekcija sečnega mehurja:	
	a. s suho urostomo	70 %

	b. z mokro urostomo	90 %
7.	Popolna in stalna inkontinenca urina	60 %
8.	Kronično vnetje s trajnim skrčenjem mehurja, zmogljivost do 50 cm ³	50 %
9.	Oteženo uriniranje s potrebo po redni kateterizaciji ali s trajnim urinskim katetrom	50 %
10.	Trajne in inoperabilne fistule na mehurju s stalnim močenjem	70 %
B. GENITALNI ORGANI		
1.	Izguba večjega dela ali vsega penisa	50 %
2.	Izguba obeh testisov ali izguba funkcije testisov zaradi obsevanja, hormonske kastracije, genetske okvare :	
	a. pri moških nad 50 let starosti	30 %
	b. pri moških do 50 let starosti	50 %
3.	Trajna impotenca kot posledica operativnega posega pri moških do 50 let starosti	30 %
4.	Popolna odstranitev prostate s stalno inkontinenco urina	70 %
5.	Izguba obeh jajčnikov ali izguba funkcije jajčnikov zaradi obsevanja, zdravljenja kot npr. z LHRH agonisti, genetske okvare:	
	a. pri ženskah nad 50 let starosti	30 %
	b. pri ženskah do 50 let starosti	50 %
6.	Obojestranska tubektomija pri ženskah do 50 let starosti	30 %
7.	Izguba maternice:	
	a. popolna histerektomija pri ženskah nad 50 let starosti	40 %
	b. popolna histerektomija pri ženskah do 50 let starosti	50 %
	c. supracervikalna histerektomija pri ženskah do 50 let	30 %
8.	Izguba obeh jajčnikov in maternice ali izguba funkcije jajčnikov in maternice zaradi obsevanja, zdravljenja (kot npr. z LHRH agonisti), genetske okvare:	
	a. pri ženskah nad 50 let starosti	40 %
	b. pri ženskah do 50 let starosti	60 %
9.	Resekcije dojke z ali brez rekonstrukcije:	
	a. delna resekcija in biopsija varovalnih bezgavk ali mastektomija z ali brez biopsije varovalnih bezgavk, enostransko	30 %
	b. delna resekcija in odstranitev pazdušnih bezgavk ali radikalna mastektomija, enostransko	40 %
	c. delna resekcija ene dojke in biopsija varovalnih bezgavk ter mastektomija druge dojke z ali brez biopsije varovalnih bezgavk ali mastektomija obeh dojk z ali brez biopsije varovalnih bezgavk	50 %
	d. delna resekcija in odstranitev pazdušnih bezgavk ali radikalna mastektomija ene dojke in mastektomija druge dojke z ali brez biopsije varovalnih bezgavk	60 %
	e. radikalna mastektomija obeh dojk	70 %

XI. KOŽA

	1. Srednje težke, razširjene oblike bolezni	30 % - 40 %
<p>30 %: Ob daljšem trajnem nastopu; pretežno omejeno obolenje s prizadetostjo funkcionalnih sposobnosti, dolgotrajno kljub primernemu zdravljenju, recidivno. Atopični dermatitis ob večletnem trajanju. Rozacea, rinofima - močnejša razširjenost, deformacijski učinek. Akne težje stopnje s posamičnimi abscesi in fistulami ter lokalno pogojenimi posledicami. 40 %: Atopični dermatitis z generaliziranimi kožnimi pojavi in zlasti s prizadetostjo obraza. Posledice opeklin kože obraza, vratu in telesa, ki povzročajo skaženost in funkcionalne motnje - lažja oblika.</p>		
	2. Težke, trajne razširjene oblike bolezni z močno prizadetostjo funkcionalnih sposobnosti, nujnostjo zdravljenja, lokalizirano na eksponiranih mestih, z deformacijami	50 % - 80 %
<p>Posledice opeklin kože obraza, vratu in telesa, ki povzročajo skaženost in funkcionalne motnje - težja oblika. Stopnja telesne okvare se določi glede na obseg in resnost sprememb.</p>		

SEŠTEVANJE TELESNIH OKVAR

Če obstajata dve ali več telesnih okvar, ki jih določa ta seznam, se skupni odstotek telesne okvare določi tako, da se najvišji odstotek posamične telesne okvare poveča:

1. po 20 % za vsako nadaljnjo telesno okvaro, ki znaša 50 % ali več;
2. po 10 % za vsako nadaljnjo telesno okvaro, ki znaša 40 % ali 30 %.

Odstotek telesnih okvar organov na pare iz I. do X. poglavja tega sezama se lahko poveča za 10 %, če za posamezne okvare teh organov s tem seznamom ni določen poseben odstotek.

Parni organi so veliki sklepi zgornjih in spodnjih udov.

Skupni odstotek telesne okvare, določen po 1. in 2. točki, ne sme presegati 100 %.